

Alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2007/08:119 Alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning och tre motioner som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlas en motion från den allmänna motionstiden 2007.

Lagstiftningsärendet omfattar ändringar i alkohollagen (1994:1738).

Bakgrunden till lagförslagen är behovet av anpassningar av den svenska rätten till EG-rätten.

Utskottet ställer sig bakom att det i alkohollagen införs en bestämmelse om att en enskild person som fyllt 20 år ska få föra in spritdrycker, vin eller starköl genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, för sitt eget eller sin familjs personliga bruk, från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Sverige (EES). Utskottet ställer sig vidare bakom att förbudet i alkohollagen att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker inte ska gälla vid bl.a. sådan införsel. Dessutom ställer sig utskottet bakom att bestämmelsen i alkohollagen om förbud mot användande av varukännetecken i samband med marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker med en alkoholhalt på upp till 15 volymprocent upphävs.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen och avstyrker samtliga motioner.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

I betänkandet finns 4 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Privatinförsel av spritdrycker, vin och starköl	7
Indirekt reklam beträffande alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker	14
Reservationer	17
1. Införsel av alkoholdrycker, punkt 1 (s, v, mp)	17
2. Skatte- och ålderskontroll, punkt 3 (s, v, mp)	18
3. Indirekt reklam, punkt 6 (s, v, mp)	18
4. Alkoholreklam, punkt 7 (v)	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Propositionen	20
Följdmotionerna	20
Motion från allmänna motionstiden hösten 2007	21
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Införsel av alkoholdrycker

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738) såvitt avser 4 kap. 2 §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:119 i denna del och avslår motionerna 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2, 2007/08:So32 av Elina Linna m.fl. (v) och 2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 1.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Anskaffande av alkoholdrycker

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738) såvitt avser 3 kap. 9 §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:119 i denna del och avslår motion 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 1.

3. Skatte- och ålderskontroll

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 3 och 2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 3.

Reservation 2 (s, v, mp)

4. Utlämnande av alkoholförsändelser

Riksdagen avslår motion 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 4.

5. Beställning före transport

Riksdagen avslår motion 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 5.

6. Indirekt reklam

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738) såvitt avser 4 kap. 11 b §. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:119 i denna del och avslår motionerna 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 6, 2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 2 och 2007/08:So212 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 1.

Reservation 3 (s, v, mp)

7. Alkoholreklam

Riksdagen avslår motion 2007/08:So212 av Egon Frid m.fl. (v) yrkandena 2 och 3.

Reservation 4 (v)

Stockholm den 13 maj 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Magdalena Andersson (m), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Lars-Ivar Ericson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s), Ann Arleklo (s) och Barbro Westerholm (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2007/08:119 Alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning föreslår regeringen att riksdagen antar de förslag till ändringar i alkohollagen (1994:1738) som lagts fram i propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Med anledning av propositionen har tre motioner väckts. I detta sammanhang behandlar utskottet även en motion från den allmänna motionstiden 2007. Förslagen i motionerna återges i bilaga 1.

För att bredda sitt beslutsunderlag höll utskottet den 8 maj 2008 en sluten utfrågning med företrädare för Statens folkhälsoinstitut och Socialdepartementet.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 6 september 2007 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av alkohollagen (1994:1738). I direktiven till utredaren angavs att utgångspunkten för den översyn som skulle göras var en restriktiv alkoholpolitik till skydd för folkhälsan (dir. 2007:127). Vidare angavs i direktiven att vissa frågor skulle uppmärksammas särskilt. Sålunda angavs bland annat att utredaren skulle lämna förslag till lagstiftning som tillåter sådan införsel av spritdrycker, vin eller starköl som aktualiserades i EG-domstolens dom den 5 juni 2007 i mål C-170/04, Rosengren m.fl. mot Riksåklagaren. Utredaren fick också i uppdrag att lämna sådana förslag att lagstiftningen i 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen om s.k. indirekt reklam kan anses stå i överensstämmelse med EG-fördraget.

EG-domstolen konstaterade i domen i Rosengrenmålet att förbudet för privatpersoner att importera alkoholhaltiga drycker utgör en obefogad kvantitativ importrestriktion för den fria rörligheten av varor. Domen hade sin grund i en begäran från Högsta domstolen om förhandsbesked om huruvida det svenska principiella förbudet för en privatperson att själv importera alkoholdrycker i annat fall än då han medföljer transporten som resande står i överensstämmelse med EG-fördraget.

På talan av Europeiska kommissionen angående påstått fördragsbrott i ett mål som pågått parallellt med Rosengrenmålet meddelade EG-domstolen i en dom den 4 oktober 2007 att Sverige har åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 28 EG-fördraget genom att förbjuda att privatpersoner

importerar alkoholdrycker genom oberoende mellanhand eller yrkesmässig befordran, utan att detta förbud kan anses vara befogat enligt artikel 30 EG-fördraget.

Kommissionen överlämnade den 21 mars 2007 en skrivelse till Sveriges utrikesminister med en formell underrättelse rörande bestämmelsen i 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen. Kommissionen ansåg att bestämmelsen i 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen utgör ett hinder för den fria rörligheten för aktuella dryckestyper och för friheten att tillhandahålla reklamtjänster med avseende på dessa dryckestyper, vilket står i strid med artiklarna 28 respektive 49 EG-fördraget samt att Sverige genom att införa den aktuella bestämmelsen i lagstiftningen har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 28, 30 och 49 EG-fördraget.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det i alkohollagen (1994:1738) införs en bestämmelse som innebär att en enskild person som fyllt 20 år ska få föra in spritdrycker, vin eller starköl genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, för sitt eget eller sin familjs personliga bruk, från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Sverige. Förbudet i alkohollagen att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker föreslås inte gälla vid bl.a. sådan införsel. Den föreslagna regleringen utgör en anpassning av lagstiftningen till följd av EG-domstolens domar den 5 juni 2007 i mål C-170/04 och den 4 oktober 2007 i mål C-186/05. Vidare föreslås i propositionen att bestämmelsen i alkohollagen om förbud mot användande av varukännetecken i samband med marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker med en alkoholhalt på upp till 15 volymprocent ska upphävas. Förslaget utgör även i denna del en anpassning av den svenska rätten till EG-rätten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Utskottets överväganden

Privatinförsel av spritdrycker, vin och starköl

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att det i alkohollagen införs en bestämmelse om att en enskild person som fyllt 20 år ska få föra in spritdrycker, vin eller starköl genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, för sitt eget eller sin familjs personliga bruk, från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Sverige. Riksdagen bifaller, som en följd av ovanstående, även att det införs en ny undantagsbestämmelse i alkohollagens bestämmelse om förbud att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker. Riksdagen avslår motionsyrkanden om dels avslag på ett av lagförslagen dels om en alternativ formulering av regeringens lagförslag. Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden om skatte- och ålderskontroll, utlämnade av alkoholförsändelser samt krav på att beställning ska ske före transport.

Jämför reservationerna 1 (s, v, mp) och 2 (s, v, mp).

Propositionen

Regeringen föreslår att det i 4 kap 2 § andra stycket alkohollagen (1994:1738) införs en bestämmelse om att en enskild person som fyllt 20 år ska få föra in spritdrycker, vin eller starköl genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, för sitt eget eller sin familjs personliga bruk, från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Sverige. Förbudet i alkohollagen (3 kap. 9 § första stycket) att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker ska inte gälla vid bl.a. sådan införsel.

I propositionen anförs (s. 34 f.) att Sverige såsom medlemsstat i EU är förpliktad enligt lojalitetsprincipen i artikel 10 EG-fördraget att lojalt genomföra och tillämpa gemenskapsrätten. Av EG-domstolens domar den 5 juni och 4 oktober 2007, mål C 170/04, det s.k. Rosengrenmålet, respektive C-186/05, framgår att det svenska förbudet mot att privatpersoner importerar spritdrycker, vin och starköl som det som föreskrivs i 4 kap. 2 § första stycket alkohollagen strider mot förbudet mot kvantitativa importrestriktioner enligt artikel 28 EG-fördraget och att förbudet inte är sådant att det ändå ska tillåtas med hänsyn till intresset att skydda människors hälsa och liv enligt artikel 30 EG-fördraget. Därmed kan det inte längre upprätthållas och alkohollagens bestämmelser ska anpassas till vad som gäller enligt EG-rätten. Vidare anförs att regeringen den 11 december 2007 har besvarat

kommissionens förfrågan om vilka åtgärder man har vidtagit med anledning av EG-domstolens dom den 4 oktober 2007, mål C-186/05, och därvid – efter att ha inhämtat besked från aktuella myndigheter – upplyst kommissionen om att det aktuella förbudet inte längre tillämpas av svenska domstolar och myndigheter (dnr S2007/9747/FH).

Regeringen konstaterar att EG-domstolen i det s.k. Franzénmålet, mål C-189/95, har funnit att det svenska detaljhandelsmonopolet, dvs. Systembolaget, är förenligt med EG-fördraget. De nu aktuella domarna från EG-domstolen föranleder regeringen i förevarande lagstiftningsärende att lägga fram förslag som innebär att det förs in en bestämmelse i alkohollagen som tillåter enskilda personer att under vissa förutsättningar införa spritdrycker, vin och starköl till Sverige.

Såsom Alkohollagsutredningen har konstaterat har Sveriges inställning till den nu aktuella frågan om privatinförsel varit att man motsatt sig en utvidgning av denna rätt. Då det nu ska ske en anpassning till EG-rätten finns det ingen anledning att utvidga rätten till införsel utöver vad som krävs. Av de aktuella domarna följer inledningsvis att rätten ska gälla vid införsel från annat EG-land. Med EG-land förstås detsamma som enligt 1 § andra stycket alkoholskattelagen (1994:1564), dvs. de områden som tillhör Europeiska gemenskapens punktskatteområde. EES-avtalet innebär emellertid att även Norge, Island och Liechtenstein omfattas av den inre marknadens lagstiftning med fri rörlighet för bl.a. varor. Därför bör regeln om införsel av spritdrycker, vin och starköl omfatta land inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Regeringen anför vidare (s. 37) att vissa remissinstanser har ifrågasatt om inte utredningens förslag om att tillåta införsel genom yrkesmässig befordran är för snävt formulerat i förevarande hänseende och om det inte är så att även införsel genom andra oberoende mellanhänder än yrkesmässiga sådana bör tillåtas för att förslaget ska kunna anses stå i överensstämmelse med EG-rätten. Det mesta talar för att varken kommissionen eller domstolen i mål C-186/05 i och för sig har haft någon annan införsel för ögonen än den som var aktuell i Rosengrenmålet. Regeringen konstaterar emellertid att domslutet i EG-domstolens dom i mål C-186/05 vid en strikt tolkning efter ordalydelsen talar för att införsel även genom andra oberoende mellanhänder än yrkesmässiga sådana bör tillåtas för att förslaget ska kunna anses stå i överensstämmelse med EG-rätten. Det är också regeringens uppfattning att förslaget bör utformas så att enskilda personer tillåts att föra in spritdrycker, vin och starköl till Sverige genom andra oberoende mellanhänder än yrkesmässiga sådana, dvs. genom privat ombud, för att förslaget ska kunna anses stå i överensstämmelse med EG-fördragets bestämmelser.

Regeringen anför dessutom (s. 38) att när nu aktuella regler i alkohollagen ska anpassas till EG-rätten och enskilda personer ska få rätt att föra in spritdrycker, vin och starköl genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, bör bestämmelsen i 3 kap. 9 § första stycket andra

meningen alkohollagen beaktas. I denna bestämmelse stadgas att det är förbjudet att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker. I 3 kap. 9 § första stycket bör därför föreskrivas att förbudet mot att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker inte gäller vid sådan införsel som avses i 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen.

I propositionen (s. 42) anförs att punktskatt enligt gällande regler ska erläggas i Sverige för privatinförda alkoholvaror utom i vissa undantagsfall. Då denna skatt – som i ett internationellt perspektiv måste anses vara hög – jämte detaljhandelsmonopolet är de viktigaste alkoholpolitiska instrumenten för att begränsa alkoholkonsumtionen och därmed dess skadeverkningar är det nödvändigt att indrivningen av skatterna är lika effektiv som inom övriga beskattningsområden. Vidare anförs att Alkohollagsutredningen har konstaterat att det kan finnas anledning att återkomma till skatte- och kontrollfrågor under det fortsatta utredningsarbetet.

I propositionen (s. 41) anförs att distansförsäljare som transporterar alkoholdrycker samt fraktförare och andra, exempelvis privatpersoner, som i Sverige tillhandagår annan med att anskaffa alkoholdrycker redan i dag omfattas av bestämmelsen i 3 kap. 9 § alkohollagen och därmed ett straffrättsligt ansvar. I 3 kap. 9 § första stycket första meningen stadgas nämligen att det är förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa alkoholdrycker till den som enligt 8 § inte har rätt att få sådan vara utlämnad till sig. De som inte har rätt att få aktuella varor utlämnade till sig är, beträffande spritdrycker, vin och starköl, den som inte har fyllt 20 år samt beträffande alkoholdrycker, den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Vidare får alkoholdrycker inte lämnas ut om det finns särskild anledning anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon. Det är sålunda bl.a. förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa spritdrycker, vin eller starköl till någon som inte har fyllt 20 år eller är berusad. Förbudet i 3 kap. 9 § alkohollagen är, såsom tidigare anförts, straffsanktionerat som olovligt anskaffande av alkoholdrycker i 10 kap. 6 § alkohollagen.

Regeringen pekar på att utredningen har föreslagit att det särskilt borde föreskrivas att den som lämnar ut varorna i samband med sådan införsel som nu är i fråga kontrollerar att detta inte sker till någon som inte har uppnått den föreskrivna åldersgränsen och att ett utlämnande i strid med denna föreskrift skulle straffsanktioneras som olovlig dryckeshantering i 10 kap. 7 § alkohollagen. Med den ovan angivna bedömningen att personer som i Sverige tillhandagår annan med att anskaffa alkoholdrycker, som en sorts oberoende mellanhand oavsett om det rör sig om en yrkesmässig befordran eller ett privat ombud, kan omfattas av bestämmelsen i 3 kap. 9 § alkohollagen och därmed ett straffrättsligt ansvar för olovligt anskaffande av alkoholdrycker, har regeringen kommit fram till att utredningens förslag i denna del inte bör läggas fram.

Vidare konstaterar regeringen att det i 4 kap. 2 § andra stycket alkohollagen för övriga införselsituationer för privata ändamål, och vid vilka det för rätten till införsel fordras att man fyllt 20 år, saknas uttryckligt förbud mot utlämnande och krav på ålderskontroll. Såsom flera remissinstanser har påtalat kan utredningens förslag i denna del innebära en rad problem vid tillämpningen av de föreslagna reglerna. Det handlar bl.a. om ålderskontroll och avsaknad av reglering om vad som ska ske med varor som efter företagen ålderskontroll inte kan lämnas ut. Regeringen konstaterar att dessa problem blir accentuerade mot bakgrund av att den bakomliggande köpetransaktionen innefattar parter i ett internationellt avtal med köpare och säljare i olika länder. Regeringen anser mot bakgrund av det anförda att det befintliga straffrättsliga regelverket i tillräcklig grad tillgodoser behovet av skydd för unga mot alkoholens skadeverkningar. I den mån regelverket är i behov av översyn får detta ytterligare bedömas och övervägas av Alkohollagsutredningen.

Regeringen anför vidare att det kan finnas anledning att återkomma även till andra lagstiftningsfrågor. Regeringen avser att noga följa utvecklingen på det aktuella området och kommer inte att tveka att vidta åtgärder om utvecklingen visar att så behövs. Vidare avser regeringen att undersöka behovet av och möjligheterna att förbättra sanktionsmöjligheterna i annan lagstiftning än alkohollagen, exempelvis lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Bestämmelsen i 3 kap. 9 § första stycket alkohollagen har motsvarats av i huvudsak likalydande bestämmelser i tidigare gällande och äldre alkohollagsstiftning. I samband med den översyn av alkohollagen som för närvarande företas av Alkohollagsutredningen, kan det finnas behov av att särskilt se över bestämmelsen så att den bättre passar dagens förhållanden.

Under rubriken Lagstiftning om alkoholskatt m.m. (s. 10) anförts att distansförsäljning föreligger enligt 15 § alkoholskattelagen, då någon annan än upplagshavare, registrerad varumottagare eller oregistrerad varumottagare i Sverige förvärvar skattepliktig vara från ett annat EG-land och varan transporteras av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning. I dessa fall är säljaren skattskyldig och han ska ställa säkerhet för betalning av skatten innan transport från det andra EG-landet påbörjas. Han ska företrädas av en representant som är godkänd av beskattningsmyndigheten och denne ska bl.a. svara för redovisningen av alkoholskatten (15 §).

Den som är skattskyldig enligt 8 § 5 lagen om alkoholskatt ska, innan varorna transporteras från det andra landet, anmäla varorna till beskattningsmyndigheten och ställa säkerhet för betalning av skatten.

Av propositionen (s. 21) framgår vidare att vid privatinförsel som köparen själv ombesörjer, och där denne inte medföljer transporten som resande, ska en blankett benämnd ”Anmälan införsel” skickas i original till Skatteverket. I blanketten, som ska undertecknas av köparen, anges bl.a.

namn och personnummer på mottagaren, transportör och varubeskrivning. Köparen ska också ställa säkerhet för betalningen av skatten och, inom fem dagar efter det att varorna införts, deklarerera dessa.

Motioner

I motion So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 1 begärs att riksdagen avslår den föreslagna ändringen av 3 kap. 9 § första stycket andra meningen alkohollagen.

I motion So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 1 begärs att riksdagen beslutar att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska ges följande lydelse: ”av en enskild person som har fyllt 20 år i annat fall än som avses i 1–6 som försändelse under yrkesmässig befordran om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk. Vid sådan införsel som avses i andra stycket 7 får spritdrycker, vin eller starköl inte lämnas ut till någon som inte har fyllt 20 år. Den som lämnar ut varorna ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder.” Likalydande yrkanden framförs i motionerna So32 av Elina Linna m.fl. (v) och So31 (mp) yrkande 2.

I motion So33 (s) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att Alkohollagsutredningen i sitt fortsatta utredningsarbete närmare ska titta på hur skattekontroll och ålderskontroll kan göras mer effektiv också i fall av privatimport samt vad som i motionen anförs om möjligheterna för tull och polis att kontrollera införsel för personligt bruk. Ett likalydande yrkande framförs i motion So31 (mp) yrkande 3.

I motion So31 (mp) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det inte ska vara tillåtet att lämna ut en alkoholförsändelse till en person som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel eller om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.

I motion So31 (mp) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att beställning måste ske före transport för att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska vara tillämplig. Motionärerna anför att det inte ska vara möjligt för en förvärvare att utföra en beställning i en terminal för att sedan hämta ut varorna direkt ur ett lager som företaget redan har i landet.

Aktuellt

I ett svar på en *interpellation* (2007/08:556) av Egon Frid (v) anförde statsrådet Maria Larsson den 22 april 2008 bl.a. följande på frågan om hur statsrådet avser att agera för att möjligheten att införa alkohol för obeoende mellanhand, privat ombud, inte ska kunna öka införseln av alkohol från EU ytterligare:

Den svenska politiken har haft framgångar. Vi har fått ökad förståelse för vårt synsätt, men det har inte varit utan hårt arbete och utmaningar. En sådan utmaning är de domar från EG-domstolen, bland annat det så kallade Rosengrenmålet. Av domarna framgår att det svenska förbudet mot att privatpersoner som importerar spritdrycker, vin och starköl måste anpassas till vad som gäller enligt EG-rätten. Regeringen har därför beslutat om en proposition för att EU-anpassa svensk alkohollagstiftning.

Det är ett faktum att Tullverket, efter Rosengrenmålets avgörande, gjorde bedömningen att privatinförsel genom ombud inom EG-området inte längre kunde betraktas som illegal. Praktiskt har alltså privatinförseln via ombud varit möjlig sedan EG- domen föll. De nya möjligheterna för privatpersoner har dock inte nyttjats i någon större utsträckning. Att döma av en frågeundersökning som gjorts tycks antalet Internetbeställningar i vart fall inte ökat under år 2007. I Finland har dessa möjligheter att via mellanhand föra in alkohol funnits sedan deras EU-inträde, vilket inte utnyttjats nämnvärt.

Det är viktigt att notera att alkoholskatt ska erläggas vid den typ av införsel som genom detta lagförslag föreslås bli tillåten. Vid privatinförsel där köparen inte själv medföljer transporten som resande ska en blankett skickas i original till Skatteverket. I blanketten, som ska undertecknas av köparen, anges bland annat namn och personnummer på mottagaren, transportör och varubeskrivning. Köparen ska också ställa säkerhet för betalningen av skatten och, inom fem dagar efter det att varorna införts, deklarerar dessa. Det bör även poängteras att det inte är tillåtet att som ombud sälja vidare till någon. Fortsatt detaljhandelsmonopol råder i Sverige.

Det kan inte uteslutas att det finns anledning att återkomma till andra lagstiftningsfrågor, vilket vi också anger i propositionen. Regeringen kommer alltså att noga följa utvecklingen på området. Regeringen avser bland annat att undersöka möjligheterna att förbättra sanktionsmöjligheterna i annan lagstiftning än alkohollagen.

Vi ser en viktig uppgift framför oss när det gäller att driva en alkoholpolitik inom EU som värnar folkhälsan. En särskild fråga som vi ska lägga kraft på inom EU-samarbetet är att verka för att de kontrollmekanismer som finns inom EU när det gäller skatteuttag vid alkoholinförsel ska vara effektiva.

Vidare anfördes bl.a. följande i svaret:

Visst hade både Egon Frid och jag kunnat leva ett bättre liv utan Rosengrensdomen, men den har fallit, och den har vi att förhålla oss till. Därför tillsatte vi en utredning för att skyndsamt kunna göra den anpassning i lagstiftningen som är nödvändig när en dom har fallit och när det måste tillgå skyndsamt.

Alldeles i vanlig ordning hade vi ett remissförfarande angående det utredningsförslaget. Remissförfarandet sker, jag vet inte vad Egon Frid anser om det, för att remissinstanser ska kunna komplettera och förbättra förslaget. Det som var väldigt tydligt i remissförfarandet var att alla de som hade juridisk kompetens menade att det inte var tillräckligt att skriva ”yrkesmässig trafik” utan att också, precis som det står i domen, ”oberoende mellanhand” måste finnas med. Annars riskerade vi de skadeståndskrav som EG- domen skulle föranleda.

Här har vi gjort en så noggrann juridisk kontroll som det bara är möjligt. Det vet också nykterhetsrörelsen om. Den samlade juridiska bedömningen är att det är ofrånkomligt att skriva både – och. Yrkesmässig befordran och oberoende mellanhand är bägge att betrakta som kommersiella transporter enligt cirkulationsdirektivet. Det innebär att samma förhållande gäller för yrkesmässig befordran som för oberoende mellanhand när det till exempel handlar om att anmäla och betala skatt och det ska finnas ett ledsagningsdokument. Har man inte anmält varorna på förhand och säkerställt att det ska betalas skatt riskerar man att påföras sporttillägg i bägge de här fallen, både som oberoende mellanhand och som yrkesmässig transportör. Det är ingen som helst skillnad. Det är 20 procent av skatten på varorna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen som en följd av bl.a. EG-domstolens dom i det s.k. Rosengrenmålet föreslår vissa ändringar i bestämmelserna i alkohollagen när det gäller införsel av alkohol. Som en följd av de aktuella ändringarna av införselbestämmelserna föreslås dessutom ett undantag i alkohollagens regler om förbud mot att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker. Utskottet, som genom en intern utfrågning med företrädare för Statens folkhälsoinstitut och Socialdepartementet inhämtat ytterligare information om bakgrunden till de föreslagna bestämmelserna rörande införsel av alkoholdrycker, anser att förslaget i denna del synes väl avvägt för att bringas i överensstämmelse med EG-rätten. Utskottet tillstyrker således förslaget till ändring i 4 kap 2 § alkohollagen. Följaktligen avstyrker utskottet motionerna So31 (mp) yrkande 2, So32 (v) och So33 (s) yrkande 1.

Mot bakgrund av ovanstående bedömning ställer sig utskottet även bakom förslaget att förbudet i alkohollagen att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker inte ska gälla vid bl.a. sådan införsel som nu är aktuell. Utskottet tillstyrker därför även förslaget till ändring i 3 kap. 9 § alkohollagen. Följaktligen avstyrker utskottet motion So31 (mp) yrkande 1.

Utskottet delar bedömningen att det är angeläget att såväl ålderskontroll som indrivning av skatt fungerar väl vid privatinförsel. Utskottet noterar dels att det redan i dag är förbjudet enligt alkohollagen (3 kap. 9 §) att tillhandahålla alkohol till den som är under 20 år, dels att regeringen uttalar att det kan bli aktuellt med en översyn av den aktuella bestämmelsen. Utskottet noterar också att regeringen även i övrigt avser att noga följa utvecklingen på det aktuella området och inte kommer att tveka att vidta åtgärder om så behövs. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att det finns anledning till något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna So31 (mp) yrkande 3 och So33 (s) yrkande 3. Motionerna avstyrks därför.

Redan i dag gäller vidare enligt alkohollagen (3 kap. 8 §) att det inte är tillåtet att lämna ut alkoholdrycker till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Av samma lagrum framgår att det

inte heller är tillåtet att lämna ut alkoholdrycker om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon. Utskottet anser därför, och mot bakgrund av vad som ovan anförts om en eventuell översyn av lagbestämmelsen och om att regeringen avser att följa utvecklingen på det aktuella området, att det saknas anledning till något tillkännagivande i enlighet med vad som anförs i motion So31 (mp) yrkande 4. Motionsyrkandet avstyrks därför.

I motion So31 (mp) yrkande 5 betonas vikten av att beställning sker före transport för att de nya reglerna om privatinförsel ska vara tillämpliga. Mot bakgrund av den procedur, innefattande bl.a. ställande av säkerhet för betalning av alkoholskatt, som föregår en transport av varor till mottagarlandet anser utskottet att det ligger i sakens natur att beställningen sker innan transporten kommer till stand. Något initiativ från riksdagens sida behövs därför inte. Motionsyrkandet avstyrks.

Indirekt reklam beträffande alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att det s.k. varukänneteckensförbudet vid marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker med en alkoholhalt på upp till 15 volymprocent ska upphävas. Riksdagen avslår motioner dels om avslag på regeringens förslag, dels om alkoholreklam i allmänhet.

Jämför reservationerna 3 (s, v, mp) och 4 (v).

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att det s.k. varukänneteckensförbudet vid marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker med en alkoholhalt på upp till 15 volymprocent ska upphävas.

I propositionen anförs att Europeiska kommissionen anser att bestämmelsen i 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen utgör ett hinder för den fria rörligheten för aktuella dryckestyper och för friheten att tillhandahålla reklamtjänster med avseende på dessa dryckestyper, vilket står i strid med artiklarna 28 respektive 49 EG-fördraget samt att Sverige genom att införa den aktuella bestämmelsen i lagstiftningen har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 28, 30 och 49 EG-fördraget. Kommissionen har bl.a. anfört att restriktionen påverkar egenskaperna hos alkoholhaltiga lättdrycker och alkoholdrycker med en alkoholhalt på upp till 15 volymprocent genom att det införts långtgående restriktioner för hur kännetecken och varumärken får användas vid marknadsföring. Enligt kommissionen påverkar restriktionerna möjligheten för utländska näringsidkare att i prak-

tiken få tillträde till den svenska marknaden och kan tvinga dem att döpa om eller införa nya kännetecken för vissa produkter när de marknadsför dem i Sverige. Vidare påverkas också EU:s gränsöverskridande marknad för marknadskommunikation genom att publicister och operatörer av marknadskommunikationstjänster i praktiken hindras från att erbjuda sina tjänster till utländska producenter av de ifrågavarande produkterna som vill introducera en ny sådan produkt på den svenska marknaden genom annonser i periodiska skrifter. Enligt kommissionen är bestämmelsen varken ändamålsenlig eller nödvändig.

Vidare önskar regeringen återigen framhålla att alkohollagen är föremål för en översyn av Alkohollagsutredningen, som i detta avseende har konstaterat att det under utredningens fortsatta arbete får bedömas huruvida ytterligare ändringar i regelverket bör göras beträffande marknadsföring av alkoholdrycker.

Mot bakgrund av det ovan anförda bör enligt regeringen bestämmelsen i 4 kap 11 b § andra stycket alkohollagen upphävas. Detta medför följändringar i paragrafens tredje och fjärde stycke som hänvisar till bl.a. andra stycket.

Motioner

I motion So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 2 begärs att riksdagen avslår den föreslagna ändringen av 4 kap. 11 b § alkohollagen. Motionärerna anser att frågan om förändringar i regelverket när det gäller marknadsföring av alkoholdrycker bör bedömas när Alkohollagsutredningen arbetat klart. Även i motion So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 6 framförs att riksdagen bör avslå den föreslagna ändringen av 4 kap. 11 b § alkohollagen.

I en motion från allmänna motionstiden 2007, So212 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 1, begärs ett tillkännagivande om att regeringen även fortsättningsvis bör bedriva en politik som är restriktiv när det gäller marknadsföring av alkohol. Motionärerna anser att Sverige bör avvakta ett förhandsavgörande eller en dom från EG-domstolen innan man upphäver 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen.

I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att ge den särskilde utredare som ska göra en översyn av alkohollagen ett tilläggsdirektiv i syfte att bringa klarhet i hur de svenska bestämmelserna om marknadsföring av alkohol förhåller sig till EG-rätten. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att lagstifta om förbud mot alkoholreklam. Enligt motionärerna bör en utredning tillsättas som ser över effekten av ett eventuellt alkoholreklamförbud samt gör en noggrann EG-rättslig proportionalitetsbedömning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en anpassning till EG-rätten bör göras när det gäller bestämmelsen i 4 kap. 11 b § andra stycket alkohollagen. Utskottet tillstyrker således förslaget till ändring i 4 kap. 11 b § alkohollagen. Motionerna So31 (mp) yrkande 6, So33 (s) yrkande 2 och So212 (v) yrkande 1 avstyrks.

Utskottet anser det väsentligt att Sverige för en politik som, utan att strida mot EG-rätten, är restriktiv till marknadsföring av alkohol. Utskottet ser därför positivt på att reglerna om marknadsföring kan bli föremål för ytterligare överväganden i Alkoholutredningens fortsatta arbete. Utskottet anser dock inte att finns anledning att ge utredningen tilläggsdirektiv i enlighet med vad som begärs i motion So212 (v) yrkande 2. Motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet kan vidare inte ställa sig bakom yrkande 3 i motionen. Även detta yrkande avstyrks därför.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Införsel av alkoholdrycker, punkt 1 (s, v, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Elina Linna (v), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår 4 kap 2 § regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738). Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 2,

2007/08:So32 av Elina Linna m.fl. (v) och

2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 1 och avslår proposition 2007/08:119 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen i propositionen går för långt när man föreslår att varor, förutom genom yrkesmässig befördran, också ska få införas av annan oberoende mellanhand. En sådan informell ordning torde innebära mycket stora svårigheter både att kontrollera att skatten blir betald och att mottagaren har rätt ålder. I fråga om yrkesmässig befördran kan man kräva både att varje försändelse har en mottagare angiven och att skatten betalas, och att den som sköter den yrkesmässiga transporten under straffansvar kontrollerar att mottagaren har rätt ålder. Om man på det sätt regeringen föreslår öppnar portarna för privatpersoners införsel för andras räkning utan några begränsningar, ställer man vidare tullen inför en i praktiken omöjlig uppgift. Vi anser därför att det är rimligt att i nuläget genomföra den ändring av alkohollagen som Alkohollagsutredningen föreslog i sitt betänkande och att man beträffande övriga frågor låter utredningen arbeta vidare. Vi föreslår därför en alternativ lagtext jämfört med den som regeringen föreslår. Vårt alternativa förslag innebär att orden ”eller annan oberoende mellanhand” inte tas med i den föreslagna punkt 7 i 4 kap. 2 § andra stycket av alkohollagen. Vi föreslår vidare att man lägger till det krav som utredningen föreslår, nämligen att den som för in

varor för annans räkning i yrkesmässig befordran ska ha skyldighet att kontrollera mottagarens ålder. Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Skatte- och ålderskontroll, punkt 3 (s, v, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Elina Linna (v), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 3 och 2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att man i det fortsatta utredningsarbetet närmare bör precisera bl.a. hur skattekontroll och ålderskontroll ska göras mer effektiv också i fall av privatinförsel. Vidare är det angeläget att tull och polis får både instruktioner och resurser att kontrollera införseln. Från tullens sida har bl.a. framförts önskemål om att man vill få möjlighet att föra dataregister över personer som passerar med stora kvantiteter ”för personligt bruk”, så att man nästa gång när de passerar med stora mängder alkohol kan följa upp om det är rimligt att tro att införseln är för personligt bruk. Vidare anser vi att tull och polis bör få bättre möjlighet att samordna spaning mot personer som för in stora mängder alkoholdrycker för att se om det förekommer illegal vidareförsäljning. Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Indirekt reklam, punkt 6 (s, v, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Elina Linna (v), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår 4 kap. 11 b § regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738). Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp) yrkande 6 och 2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s) yrkande 2 och

avslår proposition 2007/08:119 i denna del och motion 2007/08:So212 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen att förbudet i alkohollagen att göra reklam för lättdrycker med samma varumärke som starkare drycker ska tas bort. Vi föreslår att riksdagen avslår detta förslag. Förbudet kom till för att förhindra att reklam används för t.ex. lättöl för att göra smygreklam för starköl med samma märke som lättölet. Dock är det tillåtet att göra reklam för alkoholdrycker med en alkoholhalt upp till 15 %, dvs. både för öl och för vin. Regelsystemet är alltså både krångligt och omfattande. Vidare ska Alkohollagsutredningen, enligt propositionen, i sitt fortsatta arbete bedöma om ytterligare ändringar i regelverket bör göras beträffande marknadsföring av alkoholdrycker. Mot denna bakgrund anser vi att frågan om förändringar i regelverket när det gäller marknadsföring av alkoholdrycker bör bli föremål för en samlad bedömning när Alkohollagsutredningen slutfört sitt arbete.

4. Alkoholreklam, punkt 7 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:So212 av Egon Frid m.fl. (v) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör ta fram ett tilläggsdirektiv till Alkohollagsutredningen i avsikt att göra en ordentlig utredning av marknadsföringsbestämmelserna i den svenska alkohollagstiftningen i förhållande till EG-rätten.

Vidare har EG-domstolen i ett avgörande (EG-domstolens dom den 13 juli 2004, mål C-262/02, "Loi Evin") slagit fast att det är upp till varje medlemsstat i EU att avgöra i hur hög grad man vill skydda sitt folks hälsa och på vilket sätt detta ska göras så länge som proportionalitetsprincipen iakttas. Jag anser mot denna bakgrund att regeringen även bör tillsätta en utredning som ser över möjligheten att förbjuda alkoholreklam. Utredningen bör se över effekten av ett eventuellt alkoholreklamförbud samt göra en noggrann EG-rättslig proportionalitetsbedömning. Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:119 Alkoholfrågor med EG-rättslig anknytning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738).

Följdmotionerna

2007/08:So31 av Thomas Nihlén m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår den föreslagna ändringen i 3 kap. 9 § första stycket andra meningen alkohollagen.
2. Riksdagen beslutar att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska ges följande lydelse: ”av en enskild person som har fyllt 20 år i annat fall än som avses i 1–6 som försändelse under yrkesmässig befordran om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk. Vid sådan införsel som avses i andra stycket 7 får spritdrycker, vin eller starköl inte lämnas ut till någon som inte har fyllt 20 år. Den som lämnar ut varorna ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder.”
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Alkohollagsutredningen i sitt fortsatta utredningsarbete närmare ska titta på hur skattekontroll och ålderskontroll kan göras mer effektiv också i fall av privatimport samt vad som i motionen anförs om möjligheterna för tull och polis att kontrollera införsel för personligt bruk.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inte ska vara tillåtet att lämna ut en alkoholförsändelse till en person som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel eller om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att beställning måste ske före transport för att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska vara tillämplig.
6. Riksdagen avslår den föreslagna ändringen i 4 kap. 11 b § alkohollagen.

2007/08:So32 av Elina Linna m.fl. (v):

Riksdagen beslutar att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska ges följande lydelse: av en enskild person som har fyllt 20 år i annat fall än som avses i 1–6 som försändelse under yrkesmässig befordran om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk. Vid sådan införsel som avses i andra stycket 7 får spritdrycker, vin eller starköl inte lämnas ut till någon som inte har fyllt 20 år. Den som lämnar ut varorna ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder.

2007/08:So33 av Ylva Johansson m.fl. (s):

1. Riksdagen beslutar att 4 kap. 2 § andra stycket 7 alkohollagen ska ges följande lydelse: av en enskild person som har fyllt 20 år i annat fall än som avses i 1–6 som försändelse under yrkesmässig befordran om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk. Vid sådan införsel som avses i andra stycket 7 får spritdrycker, vin eller starköl inte lämnas ut till någon som inte har fyllt 20 år. Den som lämnar ut varorna ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder.
2. Riksdagen beslutar att avslå förslaget till ändring 4 kap. 11 b § alkohollagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Alkohollagsutredningen i sitt fortsatta utredningsarbete närmare ska titta på hur skattekontroll och ålderskontroll kan göras mer effektiv också i fall av privatimport samt vad som i motionen anförs om möjligheterna för tull och polis att kontrollera införsel för personligt bruk.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:So212 av Egon Frid m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen även fortsättningsvis bör driva en politik som är restriktiv när det gäller marknadsföring av alkohol.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge de särskilda utredare som ska göra översynen av alkohollagen ett tilläggsdirektiv i syfte att bringa klarhet i hur de svenska bestämmelserna om marknadsföring av alkohol förhåller sig till EG-rätten.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att lagstifta om förbud mot alkoholreklam.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i alkohollagen
(1994:1738)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § samt 4 kap. 2 och 11 b §§ alkohollagen (1994:1738) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.****9 §¹**

Det är förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa alkoholdrycker till den som enligt 8 § inte har rätt att få sådan vara utlämnad till sig. Det är också förbjudet att i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker.

Det är förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa alkoholdrycker till den som enligt 8 § inte har rätt att få sådan vara utlämnad till sig. Det är också förbjudet att *i annat fall än som avses i 4 kap. 2 § andra stycket 1, 2 och 4–7* i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkoholdrycker.

Spritdrycker, vin eller starköl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 20 år. Öl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 18 år.

Andra stycket gäller inte när någon bjuder på en alkoholdryck för föräring på stället. Spritdrycker, vin eller starköl får dock inte bjudas den som inte fyllt 20 år, om det med hänsyn till den bjudnes ålder och omständigheterna i övrigt är uppenbart oförsvarligt. Detsamma gäller i fråga om öl beträffande den som inte fyllt 18 år.

4 kap.**2 §²**

Spritdrycker, vin och starköl får föras in till landet endast av den som enligt 1 § första stycket är berättigad att bedriva partihandel med sådana varor samt av detaljhandelsbolaget för att kunna fullgöra den skyldighet som anges i 5 kap. 5 §.

Utöver vad som anges i första stycket får spritdrycker, vin och starköl föras in

1. av den som har rätt till tullfrihet enligt 4 § lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.,

2. av resande som har fyllt 20 år eller person, som utför arbete på transportmedel och som har uppnått nämnda ålder, för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

3. som proviant på fartyg eller luftfartyg enligt särskilda bestämmelser,

4. av en enskild person eller i yrkesmässig befordran för en enskild person som har fyllt 20 år och som flyttar till Sverige, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

¹ Senaste lydelse 2001:414.

² Senaste lydelse 1999:1001.

5. av en enskild person eller i yrkesmässig befordran för en enskild person som har fyllt 20 år och som har förvärvat dryckerna genom arv eller testamente, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk, *och*

6. som enstaka gåvoförsändelse under yrkesmässig befordran från en enskild person i ett annat land till en enskild person i Sverige, som har fyllt 20 år, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk.

5. av en enskild person eller i yrkesmässig befordran för en enskild person som har fyllt 20 år och som har förvärvat dryckerna genom arv eller testamente, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

6. som enstaka gåvoförsändelse under yrkesmässig befordran från en enskild person i ett annat land till en enskild person i Sverige, som har fyllt 20 år, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk, *och*

7. av en enskild person som har fyllt 20 år genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk.

Spritdrycker, vin och starköl som medförs som proviant på järnvägståg i internationell trafik, får föras in i den utsträckning som krävs för servering av passagerare under tågets färd inom landet.

11 b §³

Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholhaltiga lätt-drycker till konsumenter *skall* utformas på ett sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck. Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter *skall* utformas på sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol.

Vid marknadsföring av alkoholhaltiga lätt-drycker till konsumenter får i kommersiell annons inte sådant varukännetecken användas som i sin helhet eller till någon del

Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholhaltiga lätt-drycker till konsumenter *ska* utformas på ett sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck. Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter *ska* utformas på sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol.

³ Senaste lydelse 2004:1045. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

är i bruk för en alkoholdryck eller är inarbetat eller registrerat för en sådan dryck i enlighet med vad som är föreskrivet för varumärken. Detsamma gäller vid marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter för varukännetecken som i sin helhet eller till någon del är i bruk, inarbetat eller registrerat för en alkoholdryck som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol.

I de fall då marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol är tillåten får dock sådan marknadsföring som avses i första stycket och sådant varukännetecken som avses i andra stycket användas även vid marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker.

Bestämmelserna om marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker i första och andra styckena tillämpas inte i de fall detta är oskäligt.

Första stycket första meningen gäller inte i de fall då marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol är tillåten.

Bestämmelserna om marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker i första stycket tillämpas inte i de fall detta är oskäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.